

تبعات ارائه تصویر آخر الزمانی از زلزله تهران

زلزله همه چیز را ویران نخواهد کرد

محمد معصومیان گزارش نویسن

حتما شما هم عباراتی از این دست شنیده‌اید؛ روزی که ۷۰ میلیون موش آدمخوار از فاضلاب‌های نمور و کثیف تهران بالا می‌آیند تا کنترل شهر را به دست بگیرند. روزی که میلیون‌ها کشته روی زمین تلنبار خواهد شد. زمین می‌شکافد و برج‌ها و ساختمان‌ها را می‌بلعد؛ فرقی نمی‌کند کجای تهران باشید چون روز زلزله تهران آسمان به زمین فروبرد خواهد کرد. راستش را بخواهید نباید آنقدر از ترس افتادن عقب رفت که از پشت افتاد. یادتان هست درباره دریاچه ارومیه می‌گفتند بهترین راه این است که نمکش را برداریم و هرچه ماند پارکش بکنیم؟ متأسفانه گاهی این حرف‌ها از دهان برخی کارشناسان هم بیرون می‌آید. آن طور که پژوهش دکتر فریبرز ناطق الهی استاد پژوهشکده مهندسی سازه‌نشان داده است «در سناریوی زلزله شب تهران ۴ و نیم میلیون کشته می‌شوند، یک و نیم میلیون زخمی که آنها را هم کشته فرض کنید چون زخمی بودن در زلزله خیلی بد است اگر من ۸۰ درصد هم اشتباه کنم، باز یک میلیون و ۲۰۰ هزار کشته خواهیم داشت.» حالا سؤال اینجاست؛ چرا تنها نقل قول‌ها یا اخباری از زلزله تهران در رسانه‌ها منعکس می‌شود که بازنمایی تصویری آخرالزمانی است و ارائه این تصویر چه تبعاتی برای مردم مضطرب تهران خواهد داشت؟ مسئولان مقصرند یا رسانه‌ها؟

همین چند ماه پیش بود که فعالیت گسل مشا در نیمه شب باعث لرزه در ساختمان‌های شهر شد. شبی که مردم با وجود شیوع ویروس کرونا به کوچه‌ها

سرازیر شدند. بعضی در صف‌های بلند پمپ بنزین‌ها ماندند طوری که اگر کسی نمی‌دانست، فکر می‌کرد پمپ بنزین‌ها امن‌ترین مکان‌های تهران هستند. پاک‌ها را پر کردند تا اگر زمین و زمان به هم پیچید، به شهرهای اطراف پناه ببرند. عده‌ای شب را در ماشین‌ها گوشه اتوبان به صبح رساندند و بعضی از ترس تا صبح به لوسترهای خانه خیره ماندند. یادم هست وقتی در کوچه‌ها قدم می‌زدیم تقریباً هیچ کسی را با کوله نجات ندیدیم. کوله‌ای که لازم است کنار در هر خانه‌ای وجود داشته باشد و اقلامی از قبیل آب، مواد غذایی کنسروی یا خشکبار، کمک‌های اولیه، داروهای لازم، ملزومات سبک‌خواب، شارژر موبایل، چراغ قوه و رادیو، مدارک و کپی مدارک هویت، کبریت و دستمال کاغذی در آن باشد. همه دست خالی تنها چیزی که به ذهن‌شان می‌رسید، فرار از خانه بود.

دکتر مهدی زارع، استاد زلزله شناسی یکی از تبعات مخايره اخبار غیرعلمی و کابوس‌ساز در فضای رسانه‌ای کشور را همین رفتارهای هیجانی مردم می‌داند: «متأسفانه اخبار علمی و مطالب مبتنی بر پژوهش‌ها برای رسانه‌های ما هیجان ندارد اما اگر کسی بگوید زلزله تهران ۱۰ میلیون کشته خواهد داشت همه رسانه‌ها تیتراژ خود را به آن اختصاص خواهند داد. تزریق این طرز فکر که هیچ کار علمی و ساختاری در کشور برای زلزله انجام نشده یا با سبگیری مردم را ناامید و مضطرب کنیم باعث بروز این رفتارهای هیجانی از طرف مردم می‌شود.» او معتقد است هر چند کارهای زیادی مانند طرح «شهر آماده» یا «مدرسه آماده» یا مقاوم‌سازی مدارس انجام شده اما هنوز کافی نیست و باید اقدامات بیشتری انجام

مراکز تخلیه اضطراری یک تجربه جهانی است که در شهرهای مختلف فضاهایی را مشخص می‌کند که مردم در زمان بحران در آن تجمع کنند که امن و غیرمسقف باشد. ما ۲ هزار ۵۰۰نقطه در تهران مشخص کردیم که امکاناتی مانند آب و برق و سرویس بهداشتی دارند تا در ۷۲ ساعت اول بتواند جوابگوی مردم باشد

آتش سوزی‌های بعد از زلزله یا دزدی و غارت مردم مشوش بعد از حادثه هم ابراز نگرانی می‌کند. مواردی که بعضاً در زلزله‌های دیگری که در کشور رخ داد به نوعی بروز پیدا کرده است. اتفاقاتی که تنها از دردمی سر می‌زند که با پیشداوری ناامیدانه از رسیدن کمک‌ها در ۷۲ ساعت اول بعد از بحران با ذهنی پریشان به غریزی‌ترین رفتارهای خود پناه می‌برند. حافظه‌هایی خالی از آموزش‌های موثر که راه زنده ماندن در ساعات اولیه بحران در آن ذخیره نشده است.

«ماموریت ما این است که اولاً طرز فکر مردم را عوض کنیم. نگاه غلط تقدیرگرانه‌ای که فکر می‌کند هر چه نیست مردم را عوض کنیم. نگاه غلط تقدیرگرانه‌ای که فکر می‌کند هر چه بادا باد و هر چه شود تقدیر آن طور بوده و همچنین غلط دیگری که زلزله همه چیز را از بین خواهد برد. اگر این دو نگاه عوض شود، بسیاری از مشکلات حل خواهد شد.» معاون آموزش و مشارکت‌های مردمی سازمان پیشگیری و مدیریت

بحران شهر تهران، فلسفه وجودی این مرکز را این طور معرفی می‌کند. **حیدر کلهری** معتقد است، ذهنی که با این نگاه رشد کند، منتظر فاجعه بزرگ است و بزرگ‌ترین آسیب این است که مردم را از آموزش و تلاش برای نجات خود باز می‌دارد. «وقتی این نگاه تغییر کند جامعه آرام‌آرام به حرکت می‌افتد و برای آموزش تلاش خواهد کرد.»

آمادگی پیش از حادثه، در جریان حادثه و پس از حادثه از طریق منابع معتبر و مورد تایید ستاد پیشگیری و مدیریت بحران می‌گوید: «مراکز تخلیه اضطراری یک تجربه جهانی است که در شهرهای مختلف فضاهایی را مشخص می‌کند که مردم در زمان بحران در آن تجمع کنند که امن و غیرمسقف باشد. ما ۲ هزار ۵۰۰ نقطه در تهران را مشخص کردیم و که امکاناتی مانند آب و برق و سرویس بهداشتی دارند تا در ۷۲ ساعت اول بتواند جوابگوی مردم باشد.» کلهری

خواهد شد، یکی از این طرح‌ها است. طرحی که در آن طی ۱۲ مرحله دانش آموزان با مخاطرات و تجهیز و مانورهای زلزله آشنا خواهند شد: «تا امروز در ۳ هزار مدرسه تهران ۵۰ درصد این طرح اجرا شده است و ما امیدواریم این آموزش باعث تربیت نسلی بشود که نگاهی به بحران متفاوت باشد.»

و البته برخلاف همه تصاویر هولناکی که به ما ارائه می‌شود. به قول دکتر زارع شاید بهتر باشد چشم و گوش خود را برای دیدن و شنیدن تصاویر و گفته‌های غیرمسئولانه‌ای که باعث ایجاد نگاهی ناامیدانه می‌شود ببندیم. زارع می‌گوید: «مردم به حرف‌های غیرعلمی بعضی مسئولان گوش نکنند. این حرف‌های علمی و کارشناسی نیست و گاهی جنبه‌های دیگری هم دارد. متأسفانه حرف‌هایی که گفته می‌شود تنها اثر منفی روی ذهن مردم می‌گذارد و آنها را از تلاش برای آموزش و پیشگیری متوقف می‌کند.»

ارقام ۱ تا ۹ را طوری در خانه‌های سفید قرار دهید که هر رقم در سطرها، ستون‌ها و مربع‌های کوچک ۳ در ۳ یکبار دیده شود

۳۴۳۶

۱	۲	۴			
۳		۸	۱	۲	۴
	۴		۶		۲
	۱	۷	۲		۵
۴	۶			۲	۸
۹		۸	۶	۳	
۵		۳			۶
۶	۵	۹	۱		۳
	۶			۸	۹

	۹	۶	۱		
		۷	۴		۱
۷		۶	۸		
	۷			۹	
۹	۴	۱		۵	۶
		۱		۳	
			۴	۱	۵
۳		۷	۶		
			۲	۷	۴

۷	۵	۸	۴	۱	۳	۶	۲	۹
۴	۸	۵	۱	۷	۶	۳	۹	۲
۸	۱	۷	۶	۳	۵	۲	۴	۹
۶	۸	۷	۱	۳	۵	۲	۴	۹
۱	۸	۵	۶	۳	۷	۲	۴	۹
۸	۱	۷	۶	۳	۵	۲	۴	۹
۸	۱	۷	۶	۳	۵	۲	۴	۹
۸	۱	۷	۶	۳	۵	۲	۴	۹
۷	۵	۸	۴	۱	۳	۶	۲	۹

▲افقی:

جدول عادی

۱- یازگسر مرد سریال در حال پخش «دخترم نرگس»- ضد «زوج»

۲- شیمی کرین- گونه‌ای دیگر نشان دادن- اظهاراقرار

۳- هسته میوه- چند تاجر- یخ زده

۴- رواج رونق- بهلوان- ندادهنده

۵- هنوز انگلیسی- هلاک ونیستی- زیاد- شگرد

۶- غذایی از شیر و آرد برنج- جای نامه‌ا- هواپیمای جنگنده‌روسی

۷- پسوند جست‌وجو- کشوری در «آفریقا»- هر گوشه زمین فوتبال

۸- کارمایه- از کمکات عمل غافل...- قفروبی دینی

۹- نشانه فقه‌دان- شاعر قصیده‌سرای عهد قاجاریه- پایتخت بهرام گور

۱۰- با«برق» می‌آید- دیوارچه- مزد کار

۱۱- ضمیر انگلیسی- قشر- قد کشیده- درخت‌نران گنجشک

۱۲- نوعی الکتریسته- جد دعنقا- دلشوره، نگرانی

۱۳- آب و هوای خشک و بیابانی- آگاه و بصیر- بی پروایی

۱۴- شعله- مارپیچ- کلمه شرط

۱۵- دستور سکوت- از آثار باستانی استان «قزوین» واقع در الموت

▼عمودی:

۱- مرکز کشور ماتادور‌ها- آرام امام‌موزی

۲- شیرینی- لاین آهسته رفتن- اما

۳- مرغ مقلد- جد آکننده حق و باطل- سیاستمدار

۴- ساده‌ترین عنصر شناخته‌شده برای انسان- کرمینه

۵- ورزش مادر- خجستگی- طهارت، خلوص

۶- مسأوی در شطرنج- طایفه- شهرزعفران در استان «خراسان جنوبی»- پاسخ به جدول

۷- میوه‌ای گوشتدار و شیرین- نام دخترانه- طمع و آژ

۸- پختگی و بلوغ- خرده کاغذ و چوب- ساختار معماری یامهندسی ثابت

۹- شهرروشنایی- بی بی- بی نشاطدل مرده

۱۰- عنصر نمک- خوب- موی گردن اسب- رقص بیگانه

۱۱- کشور اروپایی- فردوس- پول سامورایی‌ها

۱۲- دریندوزندانی- شهر «دریاچه ولشت»

۱۳- کشوری در «اقیانوسیه»- لطف داشتن- یخشنده

۱۴- اهلی- نهایی، پایانی- سازی از خانواده ویولن

۱۵- شخص طماع و حریص- نود و چهارمین سوره قرآن کریم

▲افقی:

۱- سرمربی «تاتنام»- تندوتیز

۲- کلام پرشش- بی تجربه- کلی بهاری

وخوشبو

۳- گوشه فوتبال- دوستدار- دوخط یک زاویه

۴- شهر فرش- همسرای- به زن در شب ازدواج گفته می‌شود

۵- پول کشور آفتاب تابان- شهری در استان «اردبیل»- نام «طباطبایی» یازگزرخانم- چاره

۶- تابان- سیاستمدار- از توابع «دماوند»

۷- مارکی پرگوشی- ماده‌ای در پزشکی- درون دوات

۸- شالوده‌ها- گزانتصفیه‌کننده آب- گیاهی آذینره‌گندمیان

۹- یخچه- قسمت انفجاری موشک- اشاره قریب

سجاد مشغری / ایران

